69ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 1465 — Հ. ՊԱԼԻՍ — ԱՒԱԳ ՇԱԲԱԹ — 1/14 ԱՊՐԻԼ 1906 — 20 ՍԷՊԷՐ 1324 – 1 ՆԻՍԱՆ 1322

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՍԵՓՈՒ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ԱՐՔԻ ԿԻՍԷԼՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԲԵՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ս. Գալատ Ալի Ֆասանի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ
նա լուն ստանի

Մանկական Աֆֆեար

ՀԱՅԱԳԻՏ, ԹՂԹԱՓԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԴԻՑԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یومی وسیاسی غزتهدر
صاحب امتیازی : اوهانس فریدر
اداره‌خانه‌سی باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Յարեկան	Վեցամսեայ
Գալոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Դեւանոցներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՑԱՆՑԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՆՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցման համար
մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ԳԱՏԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

Փոխան Այցելութեան

Ինչ կ'ընէ արդեօք հիմա ծերունի հօրաքրոջը։ Այն կայտառ ու զուարթ աղջիկը որ իր կեանքի գարունը զենգզուելով, խնամելով ու ձեր վրայ գուրգուրալով անցուց, հիմա ձեր սունէն հեռու, ամուսնական յարկին տակ, ինչպէս կ'անցնէ արդեօք իր ծերութեան օրերը։ Անոր սեմէն ներս ալ մուտա գտա՞ արդեօք Զատիկը։ Կարմիր հաւկիթը, չէօրէկը, զատիկան հագուստները և վերջապէս օրուան մեծ Տօնը յատկանշող երեւոյթները պարզեւեցո՞ն անոր յարկէն ալ ներս, թէ՝ խեղճ կինը ընտանեկան բեռին տակ ընկճած՝ արտասուք ու յուսահատ ո՛չ Զատիկը գիտէ ո՛չ ուտիքը և հազիւ հազ կրնայ ապրիլ զաւկիներուն աննման վատառողջը։

Հապա ծերունի հօրեղբա՛յրը. այն որ երիզաւոր հագուստներ ու կիսաբուն կօշիկներ կարել կուտար ձեզ՝ Զատիկն, այն որ ինք չէր ուտեր ձեզ կը կերցնէր, այն որ իր զգուանքներէն զոհուելով ձեր դպրոցական թղթակցերը կը վճարէր, ունի՞ արդեօք մէկը որ հիմա գայ ու Սուրբ Զատիկը շնորհաւորէ իրեն։ Հոգ չէ թէ նախապէս պատրաստած ըլլայ իր ծերութեան օրերու ապրուստը ու նիւթապէս կարօտ չըլլայ ձեզ. դուք գոնէ բարոյական տեսակէտէն ըմբռնեցէք ու մատնեցէք թէ ընտանեկան գուրգուրանքներէ հեռի, ամուրիի տխուր կեանքը ապրող հօրեղբայրը պիտի ուենա՞յ, որմանց մէկը որ գայ ձեռքը համբուրէ ու Սուրբ Զատիկը շնորհաւորէ։

Այս մտածումները թելադրեցին ինձ փոխան զատիկան այցելութեան՝ արուած նուիրատուութիւնները, որոնք թէեւ տարեկան յիսուն վեցասուն սակի հասոյթ մը կ'ապահովին Հիւանդանոցին, բայց միթէ անոր հազարապատիկ արժէքէն ալ վիրաւ ու ցաւ չեն պատճառեր աղքատ ու լքուած աղջիկներուն։

Այդ նուիրատուութիւնը, պարզապէս երեւոյթները փրկելու արտաքին ձեւ մըն է, որուն շնորհիւ ունեւորները զերծ կը մնան իրենց չունեւոր աղքատներուն այցելելէ և այս տեսակ ոչ-ոք կրնայ դիտողութիւն ընել իրենց, քանի որ մէկիս մը նուիրած են Հիւանդանոցին։ Մարքայր, հօրաքայր, քոյր, զօրանդ, պէտք է իրենց յոյզ կարեն այլ եւս հարուստ աղջիկներն, որուն երեսը տարիներով չեն արժանացնար տեսնելու։ Թէեւ ամէն օր անոր վրայ կը խօսին, անով կը պարծին դրացիներուն առջեւ, անոր անուտմբը ոլիկ հարս ընելու և աղայ կարգելու կ'ելլեն, տակայն իրականութեան մէջ հարուստ աղջիկանը անգոյ է ակ մըն է, որուն անունը միայն կը տատանի այս բախտէն զրկուածներու լեզուին վրայ ու յարկէն ներս։

Այդելութենէ զերծ մնալ խոստացող տակայն, հարիւ եկեղեցիէն ելած, հազիւ պատառ մը բան ծամծմած՝ կ'իյնայ տունէն դուրս, ու անմիջապէս չդեկուած, չզգնաւ, հանրակառք նստելով կը փութայ իր խնամի յարգանքները մատուցանել անոնց, որոնցմէ ակնկալութիւն ունի։ Դիրերը փոխուած են հիմա, հարուստ աղջիկանն է որ իր չքաւոր աղջիկներուն տեղը անցած է և միմիայն այսինչ ընտանիքին հետ յարաբերութիւն հաստատած ըլլալու մեծամտութեամբ է որ կը զարնէ ջղերուն դուռն ու կը քծնի անոնց առջեւ, հոգ չէ թէ ներմիկ ընդունելութիւն մը չգտնայ հոն, հոգ չէ թէ ատանրուսին աղէկ մը չմանցնայ զինքը ու անուն ալ չյիշէ. ասանք գիտնալով արդէն համբայ եղած է ան, որ վարձատրուած կ'ղգայ ինքզինք երբ հեռուեալ օրը ատիթ ունենայ պարծենալու թէ,

—Զատիկն՝ Ամբակումեաններուն ատանը էի, հոն խօսք բացուեցաւ պնակներուն շրջագայութեան վրայ և տիկինը աղէկ մը լուաց թաղականները։

Ո՛վ անմտութիւն, ո՛վ փառամոլութիւն։ Մի՞թէ կը կարծէ՞ք որ աղքատ աղջիկան ունենալը կամ խոնարհ ընտանիքէ մը սերիլը նախատինք է մարդուս համար, ընդհակառակը՝ պարծանքի ամենամեծ առարկայ մըն է այս պարագան որ բարձրացուին արժանիքը կը յայտնիլէ։ Հարուստ ընտանիքի մը զաւակը չոտ բնական է որ հարուստ ըլլայ, քանի որ իրեն ապագան պատրաստուած է արդէն. բուն արժանիքը, կարողութիւնը՝ աղքատ, չքաւոր, ազէտ ընտանիքի մը մէջ մեծնալ ու եռքը նախանձելի դիրք մը գրաւելուն մէջ կը կայանայ։

Հիմայ չէ տակայն որ ունայնամտութիւնը իր գագաթնակէտին հասած է. ամենիւրաք ժամանակներէ ի վեր այս ախտին մոլիները գտնուած են, որոնք ամէն առթիւ չեն եա կեցած իրենց հարստութիւնը, ընտանիքին բարձրութիւնն ու ազնուականութիւնը պարծանքի առարկայ ընելէ։ Այսպէս մեծահարուստ ընտանիքի մը զաւակը՝ զեղխութեան, շռայլութեան ու ցոփութեան ճիրաններէն բռնուած՝ օր մը ընտանեկան հաւաքոյթի մը մէջ նախատել ուզելով ինքնօգնութեամբ զարգացած երիտասարդ մը,

—Լաւ՝, գոյեց, դա՞ն ո՛վ կ'ըլլաս որ ինձ նման ազնուական մը ընդնիմախօսելու կ'ելլաս, ազքատութեան հոտը դեռ կը բուրէ վրայէդ։

—Իրաւունք ունիք պարո՛ն, պատասխանեց երկրորդը, արդարեւ աղքատ ընտանիքէ մը սերած եմ ես, բայց ա պէտք է գիտնաք թէ, իմ ընտանիքս ազնուականութիւնը ինձմէ կը սկսի, մինչդեռ քա՛ ընտանեկան ազնուականութիւնդ՝ քա՛ վրադ կը վերջանայ։

Ասկէ աւելի կարկեցուցիչ պատասխան մը չի կրնար տրուիլ այն միամիտներուն, որոնց կը կարծեն թէ մէկ քանի սսկի ունենալով, կամ ունեւոր ծնողէ մը ու ծանօթ ընտանիքէ մը սերելով, ազնուական կ'ըլլայ մարդ ու իրաւունք կ'ունենայ իրմէ նուազ հարուստներն ու խնամի ծագում ունեցողները արհամարհելու։

Ճշմարիտ ազնուականը, իր ամէն վիճակին մէջ ալ չի դադրիր ազնիւ ըլլալէ. եթէ գրպանը դրամ չունենայ, սակի սիրտ մը կ'ունենայ միշտ և իր կարողութեան չափով բարիք կը կամենայ ամէնուն ալ։ Իսկ եթէ առատ դրամ ունենայ, միշտ անփոփոխ կը մնայ նոյն այն բարի սիրտը, որ հիմա կը մղէ զայն ա՛լ աւելի օգնելու, սատարելու և զօրավիգն ըլլալու իր օգնութեան կարօտ ազգականներուն։

Մարդիկ կան, ունեւոր ու հարուստ մարդիկ, որ ամէն տարի այլ և այլ ձեւերով նուիրատուութիւններ կ'ընեն այս ինչ կամ այն ինչ բարեգործական հաստատութեան. կուտան, կ'առատաձեւանան դպրոցներուն, եկեղեցիին և աղքատներուն. մինչդեռ իրենց մօտաւոր կամ հեռաւոր ազգականներուն ընաւ չօգնելէ զատ, երես իսկ չեն տար։

Հանրութիւնը հարկաւ անտարբեր չի մնար այս անիրաւութեան հանդէպ. եթէ այդ կարգի մարդոց առջեւ քծնողներ կան, կը գտնուին նաև զանոնք ուղղութեան հրաւիրող ոգեմիտներ ալ որոնք երբ ձայն բարձրացնելով՝ դիտել տան,

—Զգէ՛, պէ՛ տխպար, կը բացագանչեն ազգականներժ հարուստները, խօսքը մըներ ազգականներուս, գիտե՞ս ինչ զհղութիւններ ըրած եմ ես անոնց համար, ո՛րչափ դրամ ծախսած եմ զանոնք մարդ ընելու, առաջ քաշելու, սակայն չեղողը չըլլար, պարագ բան է անոնց վրայ միաք յանդնելը, անոնք հազար լօք կ'ուզեն. եթէ պատրաստ դրամ կայ, տա՛ր որ ուտեն։

Այս է ահաւասիկ իրենց աղքատ ազգականները լքանողներու պատասխանը. մինչդեռ իրականութեան մէջ բոլորովին հեռու փախած են անոնցմէ, վախնալով որ իրենց ազնուականութեան արատ կը բերեն համեստ ազգականներն ու պարագաները։ Եւ հիւանդանոցի համար նուիրուած փոխան այցելութեանն ալ, ադէկ պարտուակ մը եղած է այսպիսիներուն ձեռք, որպէս զի յուէա հեռանան իրենց ազգականներէն, առանց խղճի խայթեր զգալու և առանց ուրիշներու բամբասանքէն ու քննադատութենէն վախնալու։

Ինչ հաճոյք կայ ակնածանքով ու պատկառանքով մի՝ ան ազնուական տունի ներկայանալուն մէջ, երբ հոն պակաղ զգալի չըլլար բնաւ, մինչդեռ քա՛ ազգականներդ տարիներէ ի վեր կարօտդ կը քաշեն երեսդ տեսնելու, չունչդ ըմբշխնելու, խօսակցութիւնդ վայելելու և վրադ գուրգուրալու համար։

Մի՛ սիրելի բարեկա՛մ, մի՛ լքեր քաղքինեցիդ. ո՛րչափ ալ բարձր ըլլաս անանցմէ, երես մի դարձներ ազգականներդ ու ընտանեկան պարագաներդ. ո՛րչափ ալ խոնարհ ըլլան անոնք։ Այտանակի թեղ չնմանի քա՛ լոյզդ. որ չկրնար իր չրջանակը լուսաւորել. մառագայթաձակ լոյս մը եղիր ու ազդէ համայն պարագաներդ։ Օտարները որչափ ալ չոգոզորեն, ո՛րչափ ալ մտիկութիւն ցոյց տան, չա՛ բնական է որ մերձաւոր ազգականի մը զգացումը չկրեն քեզ հանդէպ, քա՛ հարստութիւնդ կամ ազգատութիւնդ դուզի ազդէ անոնց հմտակրանքին վրայ. մինչդեռ եղբայրդ, քոյրդ, հօրաքոյրդ, մօրաքոյրդ, ա՛ներդ, զարմանդ և վերջապէս բոլոր պարագաներդ անմեռ սէր մը ունին քա՛ անձիդ վրայ, որ չայլայլիր, չի եղծանիր՝ բնութեան օրէնքներով։

Արդ՝ գիտնալով այս ամէնը, պէտք չէ հեռու փախչիլ ազգականներէն, ընդհակառակը պարտականութիւն է այցելել անոնց, քիթ քիթի խօսակցիլ, տեսակցիլ, սաղդ տեղեկութիւններ քաղել անոնց նիւթական վիճակին վրայ ու դարմաններ խարհիլ անոնց բարելաւութեանը։

Ճշմարիտ քրիստոնեան, կատարեալ մարդը, զարգացած անձը այսպէս կը զգայ ու այսպէս կը խորհի։ Հրապարակաւ ի ցոյց մարդկան բարեգործութիւն ընել, առատաձեռնութիւն ծախել, բարեսիրութիւն յայտարարելը չի բաւեր, պէտք է իրենցմէն ալ խորհիլ ու անոնց բարելաւութեան համար ալ որոնց այլասիրել։

Այս զգացումը հրաշքներն են որ անչուշտ ամենէն աւելի իրաւունք ունին ասելու Քրիստոսի հրաշափառ Ս. Յարութիւնը, որմանց հետ Մանգումէ՝ ալ կը շնորհաւորէ Ս. Զատիկը իր ընթերցողներուն ու կը գոչէ,

ՔՐԻՍՏՈՍ ՅԱՐԵԱՒ
Ի ՄԵՌԵԼՈՅ

ՔՐԻՍՏՈՍ ԽԱՉԻՆ ՎՐԱՑ
ԵՒ
ԽԱՉԷՆ ԱՌԱՋ

(ՈՂԲԱՑԵԱԼ «ԳԻՍԱԿ»Ի ԱՆՏԻՊ ԳՈՐԾԵՐԷՆ)

Յիսուս Քրիստոս մարմին առաւ, մարդացաւ և ինքզինք մարդկային ամէնամտիկութեանց ենթարկեց։ Անիկա մարդու պէս տարտնցաւ ու լացաւ։ Արդարեւ ո՛րչափ որատուչ տեսարան մըն է այս թէ մեր Փրկիչը, զմեզ մեր ինկած վիճակէն վեր հանելու համար, երկինքի փառքը սիրայօժար թողուց և հոս եկաւ։

Զարմանալի սեր չյայտնե՞ր այս խորհուրդը։ Անիկա եկաւ առ միակ նպատակով որպէս զի զմեզ մեր անօրէնութիւններէն ազատէ և արդարացնէ։ Սակայն Աստուծոյ անհուն սէրը կը յայտնէ։

Քիչ մըն ալ առաջ երթանք և զանիկա տեսնենք խաչին վրայ։ Հոն կայ Աստուծոյ յաւիտենական սիրոյն պտոյտումը։ Հոն Աստուածորդին կը պատարագուի ու կը զոհուի։ Հոն, օ՜հ, Աստուծոյ սիրոյն յատակը կը տեսնուի։

Քրիստոսի կեանքը շատ զարմանալի է։ Անիկա կը նմանի արեւին, որուն վերջալոյսը շատ աւելի գեղեցիկ և պայծառ է քան արշալոյսը։ Անոր կեանքը իրական, ապրուած կեանք մըն է։ Խաչէն առաջ կը տեսնենք զԱնիկա մեծ։ Եւ, տակայն, խաչին վրայ, Աստուծոյ Օրէնքին տակ, Անոր մեծութիւնը ու փառքը հիանալիօրէն ի յայտ կուգան։

Մեր ընտանեկան յաղթ օրերուն մէջ բարձր յատկութիւններ և մեծ նկարագիրը ցոյց կուտանք։ Բայց երբ նիւթական անպատատ վիճակի մատնուինք, այն տաեն կը թուլանանք։ Յիսուս երբ կը բարձրանայ Գողգոթայի բարձունքը, և նշաւակ կ'ելլայ թաւքերու ու խժդուժ թշնամութեանց տարափի մը, Անոր սրբոյն խրատուկ յատկութիւնները կը տեսնենք, և հոն կ'ընկղմինք։ Այս նոյն Յիսուսը նոյնիսկ խաչին վրայ նոյնն է իր պարտականութեանց մէջ։

Իր օրինակ, Անոր կեանքէն քանի մը գիծեր առնենք և բաղդատենք զանոնք խաչի կեանքին հետ։

Յիսուս օր մը նստաւ Սամարի ջրհորին (Յովհ. Դ. 5) գլուխը օրուան տապէն խանդած։ Հոն եկաւ Սամարացի աղխորհիկ կին մը։ Մեր ամենօրեայ Փրկիչը անոր հոգիին հետ խօսիլ կ'ուզէր։ «Ինծի ջուր տուր խմելու» (Յովհ. Դ. 7)։ Իր սիրաբաղխ որոնն բուռն փափաքն էր օգնութեան հասնիլ և ազատել զանիկա մահուան ճիրաններէն։

Զարմանալի՞ սեր չէ՞ այս։ Եւ, սակայն, նոյնքան զարմանալի է տեսնել զինք խաչին վրայ։ Յիսուս հոն ալ ըսաւ. «Ծարաւի եմ» (Յովհ. ԺԹ. 28)։ Ի՞նչ բան բերաւ և զինք հոն կախեց։

—Այն անյագ ծարաւը, զոր կը զգայ կորստեան կին մը փրկելու համար։ Բեղերելու համար ծարաւ է։ Օ՜հ, նոյն ծարաւն է որ տարաւ զինք մինչեւ խաչին վրայ։ «Ծարաւի եմ» խօսքը ո՞ր-ոչ քաղաքութիւն կրնայ ներկայանալ։ Ինչպէս։ Ինչ ձեւքով կ'ուզեմ իմ հոգիս» (Ղուկ. ԻԳ. 46)։ Այն ձեռքին մէջ՝ որ այս պահուն կը պատժէ զինք։ Այս պարագային տակ թէեւ լքուած է, բայց նոյն պատուհասող, դարնող ձեռքին կը յանձնէ իր հոգին։ Նոյն Յիսուսը խաչին վրայ և խաչէն առաջ։

Ընտանեկան կեանքին մէջ մենք ալ երբեմն մեր պարագաներ կ'ունենանք։ Քրիստոսի պէս կրնա՞նք ըսել. «Հա՛յր...» Եւ Յոբի նման կրնա՞նք ըսել, «Թէեւ անիկա (Աստուած) զիս սպաննէ, ես Անոր պիտի յուսամ» (Յոբ. ԺԳ. 15)։ Այն տաեն կրնա՞նք մեր հաղորդակցութիւնը չարունակել Աստուծոյ հետ։ «Հայր» կը կոչե՞նք զԱնիկա, կը յանձնաւ՞նք Անոր, որ խոստացած է միշտ պահպանել զմեզ։

Քրիստոս նոյն յաւիտենական, անփոփոխ Փրկիչն է։ Կեանքին մէջ ներոյ և անիրաւաբար։ Նոյնը՝ նաև խաչին վրայ։

«Յիսուս Քրիստոս նոյնն է երէկ, այսօր և յաւիտեան» (Եբր. ԺԳ. 8)։

ՊԶՏԻԿ ՍՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

ԱՊՐԻԼ ՄԷԿ

Գարնանամուտի անուշ ու քաղցրաբոյր հով մը սեղանին վրայի թուղթի կտորներուն հետ կը խաղայ. հանդարտ, անդորր լռութիւնը կը քնանայ սենեակին մէջ, խմբագրի պարզուկ ու անսեթեւեթ սենեակ։ Զօրս սթոռ, տարիներու բեռան տակ կքած սեղան մը, ամէն տեսակ ու ամէն լեզուի լրագիրներու խառնափնթիր գիրկընդխառնումով մը բեռնուած. սեղանին դիմաց պատին կրթնած գրաշարներու փոշիներով ծածկուած fauան, ուր երկու հոգի կեցեր են, լռիկ՝ գրերը շարելու զբաղած։ Կապար գիրերուն մեղմ ու նրբին ձայնը մինչեւ ինծի կը հասնի, որ կքեր եմ թուղթին վրայ, եռալ կարծես ազդեսն ու ներարկուած այն հանդարտութիւնէն որ գիշերուան հետ կ'իջնէ, կը տարածուի, հո՛ս, սենեակին մէջ։ Ո՛չ Աւագ Հինգշաբթի նուիրականութիւնը, ո՛չ այն խնծիղն ու զուարթութիւնը զոր ունեցած էի տարիներ առաջ պատանեկութեան օրերուն սա ծանօթ չարթուան առթիւ, բան մը չեն խօսիր այլեւս ինծի, ներսս կը դիտեմ ու տխրօրէն այս ներքին հոգեւորութեան պահուն, ցաւագին ու վշտահար կը տեսնեմ որ հ ճոյքի մշտակայ կեանքը, տաեր տարեր է ներքէս ամէն միաս միաս ու մաքուր զգացում, և սեպագիտութիւնը, այլարհային իրերը հեգնանքով դիտելու ու ըմբռնելու զգայութիւնը բոլոր դրեր, ամեր, ուռնաքեր է հոն։ Կեանքի իրերու ոլոր դէմյանդիմանութիւնը, հանդիսներու, հեշտանքներու մէջ իսկ ցաւին ու տառապանքին գոյութիւնը կամաց կամաց կազմեր է ներսս այն սեպագիտութեան ագին որ բնութեան մասը կազմեր, անոր ինքնութիւնն իսկ է եղեր անզգալապէս։

Եւ աւելի քան երբէ՛ք, հիմա, սա պահուս, գիշերային այս լռիկ հանդարտութեան մէջ, աչքս ռաքեւէն կ'ուցնի պատկերաշարն այն կեանքի փուլերուն զոր ունեցեր ենք տարիներ ամբողջ, սիրուած իտալի մը հեռանդեւով ու երբեք չկարենալով անոր հասնիլ։

Քանի քանի հոգիներ մայր, տառապեր են սա անգամ սեղանին առջեւ, քանիներ իրենց հոգիին զգացումները թափեր հոս, սա թուղթի կտորներուն վրայ՝ որոնք անոնց կը փութան իրենց անրիծ ներմակովը սխալակին կլլտ ու բիրտ անհարթութիւնները ծածկելու. կարծես չանդրէր։ Ու օրերը անցեր դացեր են սա Ապրիլ մէկի օրուան պէս խարկանքի օրեր, ու գիտցեր ենք վայրկեանի մը զուարթութեան պահու մէջ թաղել ու մոռնալ վաղարդայինն տխուր այլ իրական բրութիւնները։

Ո՛չ օք մաքէն անցեցեր է ցարդ ներս թափանցել մտովին սա սենեակէն, ոչ ոք ուզեր է գիտակից ըլլալ այն ցաւագին տժգունքին ու յոգնութեան որով օրը օրին հասեր է սա թերթը իր ձեռքը. գրչարի ու խմբագրի ձեռքի, որքա՞ն յոգնութիւններէ եռաթերթը հրապարակ ելեր է հասնելու օրը, որո՞ւ փոյթ տալիս։ Ընթերցողը առեր, կարդացեր ու իր հմայքը կորսնցուցած ծաղկի մը պէս մէկ կողմ է նետեր։

Միղնաքաջի դեռ թաց փորձերը որ անա հիմա կը բերեն, թուղթէ արձանները են աչքիս բարձրացած այն գերեզմանին վրայ որ խմբագրին յոգնութեանց ու ցաւերունն է, և յաւարաբար այն կեանքին, ամէն օր Ապրիլ մէկի պէս խարկանքով լեցուն կեանք, զոր կ'անցընէ գրչի ոչխատաւորը լռիկ ու տառապագին, հո՛ս սա սենեակին մէջ ուր գարնանամուտի քաղցր հովը կը պարէ գիշերանց։

ԼԵՒՈՆ ՇԱԹՐԵԱՆ

ԱՊՐԻԼԻ ԶՈՒԿԸ

Սափրիչ Բօլ դեռ նոր ամուսնացած էր. քանի Զատիկը մօտնար՝ խեղճին մտատանջութիւնները կը չատանային. եկող գացողին կը տրանջար թէ՝ Զատիկը կը մօտնայ և տրուն տարիւ 9-10 սակի պէտք ունի։

Այս գանգատները ամէն օր կը կրկնէր խանութի բոլոր յաճախորդներուն, որոնցմէ մին սափրիչին խորհուրդ ու անմիթար կացութիւնը տեսնելով —Քէզի ո՞վ ինը, տատը սակի կուտայ ըսաւ, եթէ նոյն իսկ գանուի մէջը որ խնդիրքդ կատարել յօժարի. ա՞ն ալ ապահովութիւն կը պահանջէ։

Սափրիչը գուշակելով որ թուի մը ծայրը ձեռք անցուցած էր,

—Ապահովութիւն կուտամ, չարաթը ուրթը ֆրանք տալու պայմանաւ, խասնութիւնս կարասիները գրաւ կը դնեմ։

—Այդ պարագային տակ գոնալը դուրին է։

—Ինչպէս պարոն. կրնամ յուսալ։

—Վաղը առաւ զիս տեսէք։

—Շատ լաւ Աստուած պակաս թիւններդ չցուրեն։

Խեղճ սափրիչը դժուարաւ կը լուսցընէ. երբ առաւան լոյսը կը ճեղքուի, ասունին դուրս ելլելով չուենը ուղղեկի պարոնին ռանը կ'առնէ. դուրը կը զարնէ, մաքուր հագուած սպասաւոր մը դուռը կը բանայ։

—Պարոնը տա՞ն է.

—Դեռ նոր դուրս ելաւ. ... Բայց քիչ մը սպասէ, կ'ըսէ և ներս կը քաշուի։

Հինգ տասը վայրկեան հաքը դուրս կ'ելլէ և խօսքը սափրիչին ուղղելով.

—Անունդ չնորհ կ'ընէ՞ք պարոն,

—Բօլ,

—Արհեստո՞ւ.

—Սափրիչ.

—Շատ լաւ, ճիշտ դուռը էք. պարոնը առաւանց կանուխ զոյծի համար տունէն դուրս ելած, և պատուիրած է որ երթաք Լաբէի սրճարանը զինքը գտնէք, ուր պիտի սպասէ ձեզ։

Այս ուրախագին լուրին վրայ, սափրիչը տարտանակ ուխտին ձեռք կ'առնէ, և այնչափ չուտով կ'երթայ որ կէս ժամէն Լաբէի սրճարանին ճամբան կը կտրէ։

Սրճարանէն ներս մանելով, կը հարցնէ։

—Պարոն ...ը հոս եկա՞ւ։

Սրճարանապետը լռութեամբ.

—Հիմակ հոս էր. նայէ՛ անդամ մը ներսը։

Սափրիչը աչքերը չորս բացած սրճարանին մէջ պարոնը կը փնտռէ, բայց դժբաղդաբար պարոնը հոն չէր։

—Ո՛չ, պարոն հոս չէ եղեր, կ'ըսէ։

—Է՛. թերեւս դուրս ելած է. քիչ մը սպասեցէք։

Սափրիչը աթոռ մը առնելով երբ նստելու կը պարտաւորէր, սրճարանի սպասաւորներէն մին անոր մօտենալով.

—Անունդ չնորհ կ'ընէ՞ք պարոն։

—Բօլ։

—Արհեստա՞վ սափրիչ էք։

—Այո՛, պարոն։

—Պարոնը՝ ըսաւ որ, սանդիները առնուած է. բայց գործ ունենալուն համար չի կրցաւ ձեզի սպասել և պատուիրեց որ եթէ դո՛ւք գործ չունիք կրնաք Պուլոնի անտառը երթալ և գինքը տեսնել. իսկ եթէ հիմակ գրաւոած ըլլալով չէք կրնար այդ երկար ճամբան կտրել, վաղը կը տեսնուիք։

Այս լոյսը, այս անուշ խօսքը և նամանաւանդ մարդուն վեհանձնութիւնը խեղճ սափրիչը բոլորովին կը չուարեցնեն։ Իրեն համար եփուած սուրճը խմելու կը մոռնայ, ճամպարանքով սրճարանէն դուրս ելլելով անտառին ճամբան կը բռնէ ու կը սկսի վազել. ճամբան ասկուլի անձրեւի մը կրբանսի և տաքէն մինչեւ գլուխը խիստ կը դառնայ։ Վերջապէս Պուլոներ հասնելով առաջին անգամ հանդիպած սրճարանը մանելով կը հարցնէ.

—Պարոն ...ը հո՞ս է։

—Հիմակ հոս էր. ուշանալուդ համար չպատսպեց և ուղղակի ձեր խանութը գնաց։

Խեղճ սափրիչը եկած ճամբէն դարձ-

սալ եւ կը դանայ, միշտ 10 ոսկին երգելով ու անով ընելիք ծախքերը հաշուելով։

Վրան գլուխը բոլորովին ցեխոտ ու չնչապտոտ վիճակի մէջ՝ խանութ կը հասնի և աչկերին կը հարցնէ.

—Պարո՛ն...ը եկա՞ւ։

—Այո՛ եկաւ, գլխիդ կէս ժամուչափ ձեզի սպասեց, բայց մեկնեցաւ և ըսաւ որ նէյորը խանութը երթալ զինքը գտնէք։

Այս պատասխանին վրայ, ոտիրիչը, հովանոցը առնելով դուրս կ'ելլէ ու ճամբուն թելը ձեռք կ'առնէ դարձեալ։

Վերջապէս, ահկէ հոս, ոնկէ հոն կը դրկուի, զիկզակ շրջանուներու նըման և մինչև իրիկուն ոտանդպան կը թափառի։ Իրիկունը յոգնութենէն հոգին բերանը եկած ուն կը դառնայ։ Երբ տունը դունն ներս կը մտնէ կինը որ անհամբեր իրեն գալուստանը կ'սպասէր, ոտիրիչը մէկ թուղթ մը կը թիմէ։ Սոտիրիչը թուղթը կը բանայ և կը կարդայ հետեւեալը։

«Այլ ուս սպասել ձանձրացան, սառեր, երկու պանքնոթ ըլլալով դանարանի մը մէջ դրի և... դեզարանը ձգեցի, երբ տանս ընկալագիրը դեղավաճառին յանձնէ։

Նամակը նոր ուժ մը տուաւ ոտիրիչին, որ բոլոր յոգնութիւնը փոխուեց։ Խեղճ մարդը տունց վեր ելլալու ուղղակի դեղատունն ճամբան բռնեց։

—Դուք կերակուրը պատրաստեցէք ես էս ժամին կուգամ, ըսաւ կնոջը։

Երբ դեղատան հասաւ, բաւական հոգի հաղուած պաշտօնեայ մը հարցուց անոր,

—Անունիդ, տրեհանիդ չնորհք կ'ընենք, պարոն։

Սոտիրիչ, ինչպէս ամենուրեք, հա՛ալ գանցում տուաւ այս յուիսեանական հարցումներուն։

—Լաւ, պարո՛ն, հաճերէք քիչ մը սպասել։ մեր վարպետն քով ուսանող մը ունիք, բայց ուիկա կերակուր ուտելու գնաց, թերեւս հիմակ կուգայ։

Սոտիրիչը էլ ժամ ալ հոս սպասեց, անհամբեր ու մտատանջ։ Վերջապէս դեղագործը ներս մտաւ ոտանները խառնելով։

Պոչաշոնեաներէն մին դեղագործին մատենալով ականջին բաներ մը փսփսաց։ Ասոր վրայ դեղագործը խօսքը սոտիրիչին ուղղելով,

—Ինչ մը սպասեցէ՛ք, պարո՛ն, ըսաւ։

Եաքը դամաց մը դուրս ելաւ դեղարանէն և ճիշդ երկուքին վերադարձաւ։

—Ներեցէ՛ք, պարո՛ն, քիչ մը ուշացայ, բայց՝ դոցե, ինչ կրնամ ընել։

Նամակը յանձնեց և ընկալագիրը առաջաւ։ Սոտիրիչը լայն շունչ մը առաւ։ Երբ տուն վերադարձաւ, կինը որ ուշանալուն վրայ սրտնեղած էր խոժոռ դէմքով մը զայն դիմաւորեց։

—Մի՛ զրանեղիր, սիրելի սիկինս, եկածը Զաքիկ է, ծախքի պէտք ունինք։ Նայէ՛, առաուրնէ ի վեր քեզի համար ոտին անդին պատելէն խերս անիծուեցաւ։ Ա՛ռ նայէ, սա պանարանին մէջ երկու պանքնոթ կայ, մէկը քսակդ, միւսն ալ իմս է։

Սոտիրիչը ուրախ զուարթ սեղանը նստաւ, մինչդեռ կինը անհամբեր պանարանը պատռեց ժամ առաջ վայելելու համար անոր թանկագին պարունակութիւնը։

Բայց մեծ զարմանք. հոն ինչ գտնէ ոգէկ, սկուտի ձեւի և բուսաօն ս'ավրիլի երկու պատկերներ։ Սոտիրիչը հիմակ կը նեղնայ ամէն ինչ, բայց բանը բանէն անցած էր. բարկանալն և չրթունքները խանձելէն զատ ուրիշ բան մը չէր կրնար ընել։

Սակայն կատակը իրականութեան կը փոխուի, երբ մեր սոտիրիչը միեւնոյն անձին կողմէ կէս ժամ ետքը պատարանի մը մէջ դրուած երկու պանքնոթ կ'ընդունի, առանց աւանդի և առանց ոչ է պայմանի։

* * *

Ֆրանսերէն Donner un poisson d'Avril խօսքը Ապրիլ 1ին մարդ խաբելու, երկար բարակ ոտին անդին պատճառելու համար կը գործածուի։ Գոնք այս խօսքին բուն իմաստն և գործածութեան շարժառիթին։ Բրիտասի 1564 թուականին ստեղծուած փոխանակ Յունուար 1ին Ապրիլ 1ի օրը ասնուելու սովորութիւնը ընդունուեցաւ ամենուրեք և կաղանդի նուէրները սկսան Ապրիլ 1ին փոխանակուիլ։

Ժամանակ մը ետքը այդ սովորութիւնը դարձեալ ջրուեցաւ և Յունուարը ընդունուեցաւ իբր տարեգլուխ։ Բայց ամէն տարի Ապրիլ 1ին իբր կատակ նուէրներ փոխանակուելով զիրար կը խաբէին, և որովհետեւ Ապրիլ ամսուն արեւը ճիշդ Զուկ համառաջուիթեան վրայ կը բարձրանայ, այս տեսակ կատակութիւնից և խաբէութեանց Ապրիլի Զուկ անուն տուին։

Լատուտի Ֆրանսերէն պատկերազարդ բառգիրքն ալ այս մասին հետեւեալ բացատրութիւնը կուտայ. — «Ապրիլի ձուկը։ Ապրիլ 1ին իբր կատակ փոխանակուած նուէրներուն անունն է։ Այս կատակները տեսակ տեսակ են. ձուկի նշանակութեան վրայ կարգ մը տարակարծիք զրոյցներ կան։ 1564 թուականին տարեգլուխը փոխանակ Յունուար 1ին ասնելու կարգ մը մարդիկ Ապրիլին սկսան ասնել։ Կարգ մը կատակարաններ Ապրիլը տարեգլուխ ընդունողներուն իբր կատակ ալինչ նուէրներ ուղարկուիլ։ Ապրիլի ձուկ (poisson d'Avril) թէ՛ մինարդ և թէ սկումբի ձուկի նշանակութիւնը ունեցող (maquereau) բառէն ծագում առած է։»

Թարգ. ՊՈՏԻՒ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՎԵՍՈՒՎԻ ԱՂԷՏՔԸ

Իտալիա՝ աւելի ահաւոր աղէտքի մը կասկածին տակ ղղագրգիռ եղած է։ Վեսուվ բուն բորբոքումի մը մէջ է, և աւելի գէշէն կը վախցուի։ Հազիւ քանի մը տարիներ անցած են յորմէ հետէ Մարթինիքի Բըլէ լեռը աշխարհացոյց քարտէսէն ալեւոր տրեց Ս. Բիէռ քաղաքը և նեսահանգիստը; այդ անսպասելի աղէտքին յիշատակը տակաւին կենդանի է, և տրդաթ. ասսկում և անձկութիւն կը պատճառէ տա՛գաւիտը թէ նոյնօրինակ աւերում մը կրնայ գործուիլ Նաբոլիի Մովախտրին մէջ։ Այսու հանդերձ, չատ կարելի է որ կեանքի կորուստը ա՛յնքան մեծ չըլլայ, որովհետեւ ազդարարութիւնը ա՛յնքան տրուշ է որքան մտաւոր է վտանգը։ Ի՛նչ որ ալ պատահի Վեսուվի զարհուրելիներուն վրայ դանուած գիւղերուն և փոքր քաղաքներուն, անոնց բնակիչները գտնէ ամենամեծ մասամբ ժամանակ ունեցան ճողոպրելու։ Մինչև վերջին մէկ երկու օրը մասնաւոր ուշադրութիւն չէր ընծայուած բորբոքումին։ Հրաբուխին գործունէութիւնը զգեցեա նոր հրպոյր մը էր զբօսաշրջիկներուն և տեսարաններու սիրահարներուն համար։ Նոյն իսկ Նաբոլիցիները նախամեծար կը համարին որ իրենց սիրուն ծովածոցին վրայ տիրապետող մեծ լեռը գործի վրայ ըլլայ և ոչ թէ ծուլաբար հանդարտ։ Անշուշտ ամենքն ալ գիտեն հրաբերանին մէջ տատանող ուեւրումին զօրութիւնը, բայց ընտանութիւնը կը բթացնէ վտանգին գնահատումը։ Ամէն դարերու ուղեւորներուն աչքին զարմած է մաքի ա՛ն պարզութիւնը՝ որով իտալացի չինականներ լերան մինչև բարձունքը կ'երթան կը տարածեն իրենց այգիներ և երամակները, կարեւորութիւն չտալով Պոմպէիի և Հերքուլանումի ճակատագրին։ Իրենց գիւղերը չնած են նոյն իսկ ա՛ն լաւային վրայ՝ որ աւելց տարուբերենց նախահայրերուն բնակարանները։ Նոյնօրինակ անտարբեր անզգայութիւն մը կը յայտնուի բոլոր հրաբխային գաւառներուն մէջ, որ վտանգը կ'ընդունուի միշտ նոյն ճակատագրականութեամբ ինչպէս ձկնորսները կ'ընդունին ծովուն վտանգները։ Այսու հանդերձ, երբ տագնապի ժամը գայ, ոսկում և քաջամտութիւն կը բռնեն ամբողջ բնակիչները։ Եւ որովհետեւ մարդկային ընութիւնը անփոփոխ կը մնայ դարէ դար, Նաբոլիի մօտ տիրող ընդհանուր ահաւորապին նկարագրութիւնը, զոր կ'ընեն մեզի թղթակիցները, տարաբաղդ կերպով կը նմանի ա՛ն երկու նշանաւոր նմանակներուն մէջ պարունակուած ոճին, որոնցմով Պլինիոս Կրտսեր կը նըկարագրէր քրիստոնէական 79 թուականին բորբոքումը։ Երկիւղը բացարձակապէս կ'արդարանայ։ Մեծ լեռը մթնցած է խիտ ծուխով, զոր կը շղարշեն մերթ ընդ մերթ տխրաւէտ ճաճանչներ։ Մախիրի և փոքր քարերու հեղեղանման տարափներ կը սեղան ամբողջ չրջակայքին վրայ։ Եւ հրաբխային քարերէն չատ աւելի սոսկալի են լերան կողն ի վար հոսող լաւային յորձանքները։ Հսկայ ապառաժէ ձեւացած գետ մը, 21 ոտք բարձր և 600 ոտք լայն, որ արդէն իսկ կը յորդի Պոմպէիկազէի գիւղին մէջէն, և հիմա Թորրէ Անունցիաթայի ասհմանները հասած է իր դէպի ծովը ճամբուն վրայ։ Արդէն գեղեցմանը հասած է։ Ողջերը կը փախչին։

Բայց ասիկա մի՛ն է միայն մահուան ա՛ն քաջնելի գեսերէն, որոնք այս պահուս կը թափին Վեսուվի հարաւային դարեւանդներէն վար։ Հին հրաբերանին մէջ մեծ մասը կործանած է, հետեւաբար նոր հրաբերաններ կամ խառնարաններ կը խարխլին, և ուեւրածին ապարէզը կ'ընդլայնի։ Դժբախտաբար, ո՛ր կողմը որ դառնայ լաւան, անպատճառ կործանում առաջ պիտի բերէ ճարաար արուեստական բնակիչներուն մէջ։ Վեսուվ ամբողջովին օղակի մը նման պատռուած է փոքր քաղաքներով և գիւղերով, թէ՛ ծովեղերքին վրայ և թէ ներքին մասին մէջ, գրեթէ քանի մղոնի չրջագիծ մը կազմելով։ Հիւսիսային արեւելեան կողմը լաւային ամէնէն աւելի ապահով կուտան է, որովհետեւ Մոնթէ Սոմմա կ'ամբարձնէ զայն, բայց նոյն իսկ հոս, և դէպ ի արեւելք, Օթթաեանոյի և Սան Ճուզէբբէի մէջ, պաշտպանութիւն չկայ ահիւնի ջերմաջեամ անձրեւէն, և պէտք է յիշել թէ ահիւնները թաղեցին Պոմպէին, ինչպէս ճիշդ լաւայի մեծ յատակը կնքեց Հերքուլանումի ճակատագիրը։ Բայց ամենէն աւելի տատապեցան ծովեղերեայ քաղաքները։ Տեղական առած մը կ'ըսէ.—«Մեղք գործողը Նաբոլին է, պատժուողը Թորրէ»։ Բորթիչի և Բէզինա քաղաքները կատուցուած են լաւայի հին յատակներու վրայ։ Թորրէ տէլ Կրէքօ և Թորրէ Անունցիաթա քանիցս տեսած են լաւային հոսումը դէպ ի ծովը, և ծովածոցին կապոյտ ջուրերուն մէջ անոր նոր հրուանդաններ կազմելը։ Երկրին այս մասը, վեց ասթը մղոն միայն լայն, իր բնակիչներէն 3000ը կորսնցուց 1631ի բորբոքումին ժամանակ։ Այդ դարուն մարդիկը կը կարծէին թէ Վեսուվ մարած էր։ 130 տարի ծուխի գալար մը անգամ չէր բարձրացած հրաբերանէն։ Ցանկարծ մոլեգին զարթնում մը ունեցաւ, և կ'ըսուի թէ լաւայի հասանքներուն արագութիւնը մէջ վայրկեանի մէջ մէկ մղոն էր։ Անկեց ի վեր յաջորդեպ եղած են բռնդումները, և հրաբուխին ճաքակ տուող սարերկրեայ խորհրդաւոր ակերը ցամաքած ըլլալու նշան մը չեն ցուցներ։ Ո՛չ ոք կրնայ ըսել թէ ներկայ հասանքը ե՛րբ պիտի դադրի։ Արդէն իսկ խզեց Նաբոլիին Պոմպէիի երկաթուղին, և դիտարանը խորտակեց հրաբերանին և Սան Սեբաստիանայի մէջ, և կեանքի կորուստի լուրեր հետզհետէ կը հասնին։ Ասոնցմէ դուքանին անձնական հակազդեցեան ասկ կը կասարուի ամէն ինչ որ կարելի է քնել մեզմացնելու համար Նաբոլի թափող սարսափահար բնակիչներուն անձուութիւնը։ Տէյլի Թելեկրաֆ.

ՆՈՐ ՍՈՍԿԱԼԻ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

«Նայէ Ֆրայէ Բրեսկ»ի երեկ իրիկուան թղթաբերով առնուած լուրեն (Ապրիլ 11)

ՆԱԲՈԼԻ, Ապրիլ 10.— Գիշերը անցաւ լուռ, խաղաղիկ, և գարնան ասկեզոյն առաւօտը սիրաբերէն փարատեց հոգերը։ Ամէն մարդ կ'ըսէր.—«Անցաւ վտանգը»։ Փախստականները անասկներով և կողովներով և իրենց միւս ապերով լեցուած բնակարանները դարձան։ Բարթիչի և Բէզինայի մէջ, ուր երէկ ժողովուրդը սրտաճմլիկ և յուսակտուր ազատներով ելնում կ'ընէր սարերուն և Սառատամոր, զարդեցան առնիքները և պաշտամները փոշիներէն մաքրել։ Մովը կը ցնծար ասրեւուն առկ, խաղաղ և ականակիտ։ Իրաւ է թէ Վեսուվ ասկաւին ամպ ահագին պսակ մը կը կրէր, բայց պայծառ էր և թեթեւ, ինչպէս կ'ըլլայ լաւ օրերու մէջ։

Նոյն իսկ Թորրէ Անունցիաթա, դեռ երէկ համբ ու մեռած, կրկին սկսաւ իր եռալեռ կեանքը։ Իրենց տունները վերադարձողները թեթեւ սրտով կը դիտէին լաւայի հինգ հոսանքները, որոնցմէ փախած էին անօգնական, երբ հրաբուխին բարձունքէն հրալից կառաղութեամբ կ'իջնէր փոքր քաղաքին վրայ։ Պոմպէիքազէի մաքսային հշապարակին վրայ հինգ մէթր բարձր և պատի պէս ցից հոսանք մը կը կենայ, ներսէն չոգի կ'արձակէ և կը չէ։ վերի մասը սեւ է և ոռած, հղկեալքը կարծր։ Լճի մը լայնութիւնը ունեցող հոսանքէն տեղ տեղ դուրս կը ցցուին ծառեր։ Կամրջեր, և փլուզեալ տուներուն ալրեցաւեր պատերը։ Գիւղացի մը հեռաւոր

պով պիտի բժշկուի. — Ֆրանսա կը առանձնէ 1200, Անգլիա 200, Միացեալ Նահանգները 100, Գերմանիա և Հոլանտա 100, ռուս պանքները 200, Իտալիա 50 և Աւստրիա—Մաճառաստան 150 միլիոն ֆր.։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԵՒ ՌՈՒՍ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ. — Լոնտոնէ հեռագիրը կը հեռագրէն Նայէ Ֆրայէ Բրեսկի. — Լոնտոնի սեղանաւորական բարձր յանձնակներուն մէջ զանազան կերպով կը ծանուցուի ռուսական փոխառութեան անգլիական մասնակցութեան չափը։ Լորտ Ռիվըլսթոքի կարծիքով 5 միլիոն անգլ. սակի պիտի ելլայ, բայց Ջանքեր կ'ըլլան այս գումարը բարձրացնելու մինչեւ 12 միլիոն անգլ. սակի, բայց վերջնական կարգադրութիւն մը չէ եղած։

ԱՆԳԼԵՒԻՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ Ջորլզ Շուէն հարցուց կառավարութեան թէ Ալժեզիրասի Ժողովին որոշումները ղեղեալ կը համարի՞ անգլեւ-ֆրանսական համաձայնութեան մ'ոյն պայմանը, որուն համեմատ Մարոքի մէջ բոլոր Տէրութեանց անտեսական հաւասարութիւնը երեսուն տարի պիտի տեւէ։ Սըր Էտուարտ Կրի պատասխանեց թէ 1904ի անգլեւ-ֆրանսական յայտարարութիւնը չըսեր թէ Մարոքի մէջ բոլոր Տէրութեանց անտեսական հաւասարութիւնը երեսուն տարիէն վերջ պիտի դադրի։ Անգլիական և ֆրանսական կառավարութեանց երեւսեռեք առանձնած պարտաւորութիւնները Ալժեզիրասի Ժողովին պայմանները բնաւ փոխուած չեն և ոչ ալ դադրած։

ՔՐՈՆԻԿ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ

Վեհ. Սուլթանը, իր անհուն գթասրտութեամբը, ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս, բարեհաճած է 40,000 դրուշ ընծայել Ազգ. Պատրիարքարանի։ Երեկ Դատական գործոց պաշտօնատունէն, յատուկ պաշտօնեայի մը միջոցաւ Պատրիարքարան յանձնուեցաւ, կայս. շնորհը ծանուցնող պաշտօնագիրը։ Ս. Պատրիարք Հայրը այս առթիւ երախտագիտական և շնորհապարական գեղեցիկ ուղերձ մը մատոյց յաւս կայս. Գահոյից։

ՊՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ՇՈՒՐՋԸ

Մանօր անձնաւորութիւն մը հետեւեալը կը գրէ մեզ. —

Պնակներու նկատմամբ Թերդիդ մէջ արտայայտուած հրապարակային դժգոհութիւնները ու գանգատները կարդալով, կը կարծէի թէ գունէ ասկէ եաք, չափ ու սահման մը պիտի դրուէր անոնց և ժողովուրդը հանդարտ սրտով պիտի էրնար աղօթել եկեղեցւոյ մէջ։ Սակայն ինչ յուսախաբութիւն, իրերը դեռ նոյն են ու կը մնան, և պնակները փոխանակ նուազելու, օր ուստր կը բազմապատկուին եկեղեցիներու մէջ։ Առաջ գունէ ծեր քահանաներ և տարիքը առած պատուաւոր անձնաւորութիւններ կը չրջագայեցնէին պնակը, հիմա՝ հանրային այս ընդհանուր դժգոհութիւնէն եաք, երբ ինքզինքը ճանչցող անձինք չեն զիջանիր առանց գործի մը, առանց դիզելու քանդիդատ տարեկան խլէզներ, օրագրեր կամ դեռմարտու երիտասարդներ, նարահաներ և վերջապէս ուրիշ կամ նաւագ երեւնալու մարմարիոն վարակուածներ, յանախ ինքնաբերաբար իրենց ձեռքը մէյ մէկ պնակ բռնած, կը մտնան կանանց խիտ չարքին մէջ, ուր ճամբայ բանալու անկարելի, անապայ ու ամբարիշտ դիտաւորութեամբ, կը հրեն, կը հրմշտկեն դեռատի հարսերը, ընտանիքի մայրերը ու ամենքան աղջիկները։ Եւ ոչ ոք կրնայ դիտողութիւն ընել առանց, քանի որ բարեսիրական նպատակ մը կայ թաղպախներուն առջեւ։ Շիտակը անհանդուրժելի է այս յանդգնութիւնը՝ զոր մարդաբաղդիս մէկ քանի եկեղեցիները իսպառ մերժելով մերժեցին։

Արդ, քանի որ թաղպախ պարոյնողները բանի տեղ չեն դներ հանրային դժգոհանքը ու գանգատը և դեռ կը յամառին իրենց չրջագայութիւններուն մէջ, կարծեմ մէկ բան միայն կը մնայ ընել ժողովուրդին, այսինքն թէ՝ հինգ փարա չդալ և և պնակի։ Անիկա արամատական առաջարկ մը է, որուն չնարհիւ միայն կրնայ այս գայթակղութիւնը վերնալ եկեղեցիներուն մէջէն։

* * *

Ուրախ ենք որ եկեղեցիներու մէջէն պնակները ջնջելու դրութիւնը կ'ընդհանրանայ.—Սկիւտարի Միացեալ Թաղ. Խրիւրդին մէջ վիճաբանութեան առարկայ եղաւ պնակներու չրջագայելը։ Ամենքը զոր բերանովին վերցնել մատիր են Ս. Զատկի առնէն եաք։ Այս առթիւ ուրախութեամբ կը ծանուցանենք թէ Գալատիոյ, Օրթագիւղ, Գուրուչէշմէ և Ղալաթիա ի սպառ ջնջած են պնակ պատցնելու յոռի դրութիւնը։

Գում-Գաբուի չորս թաղերու Աղքատախնամն ալ նկատելով որ Զատկական այն հանդիսաւոր օրերուն երբ երկսեռ հաւատացեալները ալ ուելի խանդ բաղմութեամբ կը դիմեն եկեղեցի յայտարարած է տեղւոյն Թաղ. Խրիւրդին թէ, ինք երբեք չպիտի պարտադրէ Աղքատախնամի պ'ոյը և պիտի գոհանայ միայն դուրսը բակին մէջ մէկ պնակ մը զետեղելով։ Աղքատախնամը ենդրեց Թաղ. Խրիւրդին, որ բեմէն այս առթիւ ժողովրդեան ծանուցուի այս պարագան։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երէկ Արիս էֆ. Ֆէնէեանի միջոցաւ ցուակցական գիր մը ուղղեց կայս. Պալատին առաջին քարտուղար Բարձ. Թահսին փաշայի, որ վերջերս իր քայրը կորսնցնելու դժբախտութիւնը ունեցած է։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ կը գրեն Աբրահամ էֆ. Այվազեանի.— Տ. Գէորգ վրդ. Ճանօրդեան Ս. Աստուածածնայ և Ս. Փրկչի վանքերուն տեսուչ կարգուեցաւ։

⁂ Հանգուցեալ Տ. Յակոբոս վրդ. Սանասարեանցի տեղ՝ Տ. Արիստակէս վրդ. Տավտատեան՝ վանքին մատակարար կարգուած է առժամապէս, մինչեւ մայիս։

⁂ Նոյեմբեր լուսաբարձակ Տ. Թադէոս վրդ. Եկաւեան հիւանդացին վիճակի մէջ անկողնոյ կը ծառայէ դեռ։ Բժիշկները յոյս չեն ներշնչէր բարելաւման, ուստի Զատկական ծաներու առթիւ Ս. Մինասի գանձատան մէջ գտնուած զարդարանքները դուրս պիտի հանուին ցուցակագրող յանձնաժողովին ձեռամբ։

Ս. ԶԱՏԿԻ երկրորդ օրը Տ. Տաճատ Վրդ. Ոսկանեան Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Սթէֆանոյի Ս. Կարապետ եկեղեցիին մէջ, որ փակ կը մնար բաւական ժամանակէ ի վեր։

ՔԷՕԹԱՀԵԱՑԻ առաջն. փոխանորդ հեռագրած է Պատրիարքարան թէ նորընտիր առաջն. եղբայրապետ Տ. Վահան վրդ. Յակոբեան հասած է իր պաշտօնատեղին և պաշտօնի ձեռնարկած։

ԲԵՐԱՅԻ Թաղ. Խրիւրդոյ առեւանպետ Վահ. Ռոպէր էֆ. եկեղեցիին բարեգործութեան համար մասնաւոր սէր մը ունի, գանձարանէն հանելով նորոգել տուած է 12 առաքելներու իւղաներկ մեծադիր պատկերները և զանոնք դեռեղել տուած է Ս. Երրորդութեան տաճարին աջ ու ձախ պատերուն վրայ։ Այսպէս հոյակապ տաճարը ա՛ւելի գեղեցիութիւն ստացած է։

—Բերայի եկեղեցիին մէջ սկսած է քահանայագործել Գանաթլիի Տ. Եղիազար քահանան։

ՀԱՄԱԶԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՑԻՆ մէջ, ուր բաղմաթիւ Հայ պատարագներ կան, այս իրիկուն և վաղը առաւ պատարագ կը մատուցանէ տեղւոյ հոգեւոր հովիւ Տ. Վրդանէս վրդ. հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ կը կարարէ Վեհ. Կայսեր արիւնաթեան համար։ Տեսրէն պէտք զատկի առթիւ յատկապէս կարմիր հաւկիթ, չkorկի և այլն բաժնել կուտայ քրիստոնեայ պատարագներու։

ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻ յիմարանոցի բաժնին նորընտիր պետ Գրիգոր էֆ։ Վանլեան ծրագիր մը պատրաստած է զոր Տեսրէնին մէջտեղ պիտի ներկայացնէ Հոգաբարձութեան, խնդրելով երաշխաւորութեան հատատումը Հիւանդանոցի այս բաժնին մէջ։ Վանլեան էֆ. կառուցելիք որ ջուրերի դասախօսութիւն մը հոսատուի Որբանոցին մէջ և աղաքը, շարաթը քանի մը անգամ, իրենց երաժշտական գործիքներով, հանգեան հանդարտութիւն մը պարգեւեն յիմարներուն։

ԳԱՏՐԳԻՒՂԻ եկեղեցիին քարոզիչ Տ. Ղեւոնդ վրդ. Դուրեան՝ խմբագրութեանս ուղղած գրով մը կը յայտնէ թէ, բարեպաշտ կնոջ նորոգած Սաղտարարը և վանքը, ոչ թէ իր անձին, այլ եկեղեցիին սեփական է։

ԶԱՏԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ.— Զատկական այցելութեանց պահուն յանախ կ'անցնի մարդ խսակցութեան նիւթ գանելու։ Հանրագիտակի զատկական թիւը յատկապէս այս նպատակով խմբագրուած է որ այցելուներ և տիկիններ վայելուչ նիւթեր ունենան խօսակցութեան, ու այս առթիւ հոն զետեղուած են հարիւրաւոր օրախօսութիւններ, բառախաղեր, զուարթաբանութիւններ, կատակներ, զուարճալիքներ եւն. եւն։ Հանրագիտակի այս ծառայութիւնը գնահատելի է արդարեւ։

ԿԼԻՄԳՕԼՈՒԻ Ս. Թարգ. և Ս. Յարութիւն եկեղեցիներուն խաչելութեան մեծադիր երկու իւղաներկ պատկերներ նորոգած է տեղւոյն վանականներէն Յովհաննէս էֆ. Նահապետեան։

ՊԱՆՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ.— Սկիւտարի Ս. Նաշ եկեղեցւոյ մատակարարութեան հաշուեցոյցն, սկսեալ 1902 Նոյեմբեր 1է մինչեւ 1905 օգոստոս 31, ըստ օրինի Տնտեսական Խորհրդոյ մատուցուած և անոր յարգ նման օրինակը լիչեալ եկեղեցւոյ բակը դրուած է ի տես Թաղեցի ժողովրդեան՝ 21 օրուան պայմանաժամու։ Կը հրաւիրուի տարարարման Թաղեցիներն որ նոյն հաշուեցուցակին վրայ եթէ ունին որ և է դիտողութիւն, գրաւոր կերպով ներկայացնեն Տնտեսական Խորհրդոյ՝ որոշեալ պայմանաժամուն մէջ, յորմէ յետոյ անլսելի պիտի մնայ որ և է դիտողութիւն։ (ԿՆԻԲ)

ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՃԵԼԻ ժամանց մը վայելել փափաքողները խիստ գոհ պիտի մնան երբ կարդան Ծաղիկի Զատկական բացառիկ թիւը՝ հրատարակուած կրէին բովանդակութեամբ։ Հրապարակի վրայ ծանօթ և օրուան երկսեռ գրագէտներու խումբ մը իր փունջը կազած է հոն այլազան և բուրումնալէտ ծաղիկներով։ Ծաղիկ որ իր բացատիկ թիւերը միշտ գիտէ ժողովրդական և արժէքաւոր ընտրել, առաջ անգամ մըն ալ ցոյց կուտայ թէ ոչինչ կը խնայէ հանճարի և օգտակար դառնալու հանրութեան։

ԲԱՐԵՍԷՐ ԱՆՁ ՄԸ երկու անգլ. սակի և վեց դահեկան յանձնած է Սկիւտարի Միացեալ Թաղ. Խրիւրդոյ անդամներէն Միհրան էֆ. Գէզալեանի, ածուխ բաշխելու համար Թաղին կարօտաղքատներուն։

ԱԶԳ. ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ.— Հանգուցեալ Խաչիկ էֆ. Ալլահվէրտիի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 108 դրչ. նուիրած է Հիւանդանոցին Նազարէթ էֆ. Գասպարեան։

ԲԵՐԱՅԻ Աղքատախնամը կը փութայ ծանուցանել թէ՝ մարտ 4էն մինչեւ այսօր հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են։

Տարեկան հանգանակութեան մասնակցած են նաև հետեւեալ անձինք. Կարապետ էֆ. Արզուեան 40 դրչ. Հաճի Սարիմ աղա 27, Մկրտեան Տէր Հայր 40, Ադէքսանդր էֆ. Փանոսեան 20, Քէրովբէ էֆ. Պալըքճեան 5։ Սարգիս էֆ. Փեթեան ի յիշատակ իր հանգուցեալ մօր 20, բարեսէր Ոմն. Տոքթ. Տ. Քարամանի էֆ.ի ձեռամբ 20։ Աղնիւ նուիրատուց մատուցանելով բաղմաթիւ հիւանդաց և կարօտեալց շնորհապարտ զգացմանց հաւատիքը։

ՀԱՅ-ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐԻՆ. — Մայրաքաղաքիս Երիտասարդաց Քրիստոնէական Ընկերակցութիւնը իր Սոմմեայ Ժողովին, որ նախընթաց կիր. օր տեղի ունեցաւ Սկիւտարի մէջ, պնակի հաւաքէն — 138½ դհ. — 95 դհ. նուիրած է տեղւոյն երեք Միացեալ Թաղերու Աղքատախնամին։

⁂ Կարապետ էֆ. Թէլիֆեան 2 օսմ. սակի նուիրած է ի նպաստ «Գարա Գրիգորի Եւ.ելեանի դրամագլուխ»ին, որուն հաւաքումը սկսաւ Վեր. Գրիգոր Յարութիւնեանի (հայր Աւետարերի օգնական-քարոզչի Վեր. Ե. Գ. Գրիգորեանի) ձեռնադրութեան առթիւ։ «Դրամագլուխ»ին հասցիով առաջադրուած է տարին քանի մը անգամ կարօտ եկեղեցիներու այցելութիւն տալ և հոգեւոր ծառայութիւն մատուցանել։

⁂ Ցիչեալ Թերթի տպագրչ Տեսրէն-խմբագիր Մր. Հ. Մ. Ալէն Պոլիս վերադարձաւ Զմիւռնիոյ և չրջակայից իր պատէն։

ԱՐՀԻ. ՍԱՀԱԿ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՀԱՃԵԱՆ

Զերմագին շնորհակալութիւններ կը յայտնէ այն ամէն Գերապատիւ եկեղեցականաց, պատուարժան անձնաւորութեանց և մեծայարգ անձանց որոնք իւր քահանայութեան Ոսկեղէն Յոբելեանին առթիւ իրենց համակրանքից շնորհաւորութիւնները մատուցանել բարեհաճեցան։

Բերա, 31 Մարտ 1906

«ՄԱՍԻՍ»Ի ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Հարկ կը տեսնենք յայտարարել Մասիսի Խմբագրպետին թէ անխարժ բան է խմբագրական մարմնի մը ամէնէն կարեւոր ու հեղինակաւոր մէկ անդամը բաժնել ընդհանուրէն։ Երուանդ Տ. Անդրէասեան ունէ մասնակցութիւն չէ ունեցած Ենովք Աբմնի յօդուածին տակ գրուած խմբագրական ծանօթութեան մէջ, զոր հրատարակուելէ եաք միայն տեսած է։ Այն դիտողութիւնը՝ իսկ և իսկ հակառակ է Մանգումեի խմբագրութեան։ Տ. Անդրէասեան եթէ ունէ ընելիք ունենար, պատճառ մը չունէր իր իսկ տարբերութեամբը չգրելու իր դիտողութիւնները, որուն օրինակը արուած է յանախ։ Ամէնէն աղէկ բանը զոր կրնայ ընել մեր պաշտօնակիցը առանց ձախող դատերու պատճառելու ձեռնպահելն է և ի զուր անիծ տալէ արդարացում չգնառելն է։ Հարկ կայ կրկնել թէ այս տողերս ալ գրուած են առանց Տ. Անդրէասեանի գիտութեան։

ՊՈՂՈՔԱԿԱՆ ՑՈՅՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Ս. Զատկի Տօնին չնորհաւորական այցելութիւնները պիտի ընդունի նոյն տօնի երկրորդ օրը, երկուշաբթի, Ապրիլ 3, ժամը 7ին, Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ։

Իսկ Զատկի Ե.րդ օրը, հինգշաբթի, 6 Ապրիլ, Նորին Բարձր Սրբազնութիւնը պիտի ընդունի ժամը 8ին մայրաքաղաքիս դպրոցներու ուսուցչական մարմիններու և աշակերտաց և աշակերտուհեաց ներկայացուցիչները։

(ԿՆԻԲ)

ԱԶԳ. ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ յառաջիկայ Ս. Զատկի տօնին առթիւ տեղի ունենալիք այցելութեանց պարտականութենէն ազատ մնալու համար հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։

Տեսրէ՝ Միհրան Շիրինեան 50, Կարապետ Թանթապուլեան, Եղիա Շահպազ, Գառնիկ Մանուկեան, Եղբարք Նշանեանեան, Եղբարք Պապեան 40ական, Թումիկ Կեսարեան 27, Աբրաշէս Ս. Մկրտեան, Ռուբէն Պոսմաճեան, Դամիանոս Փափազեան, Շնորհք Թաշճեան, Ղազիկ Ղազարոսեան, Բարեղ Ե. Դաղազեան, Աբրահամ Ֆրէնկեան, Գաբրիէլ Նահապետեան, Միհրան Զարդարեան, Կարապետ Իրիսիճեան, Արշակ Գալազեան, Միքայէլ Նալպանեան, Իսրայէլ Հայկազն, Կ. Կ. Փափազեան, Մագուտ Նարլեան, Նշան Լօքմակէօզեան, Սեպուհ Պէրպէրեան, Կարապետ Սէֆէրեան, Դանիէլ Յովսէփեան, Ս. և Գ. Էմիրզեան, Յեսու Շամանճեան Պոսքոս Ե. Դավուքճեան, Կարապետ Պաղդասարեան, Յակոբ Սաքաճեան, Մագուտ Հարէնց, Կարապետ Բաղտասեան և Մինրան Սիմոնեան 20ական դրչ.։

Գումար՝ 5524½ դրչ.։

ԲԻԻՐԱԿՆ

Հրատարակուեցաւ 10դ Թիւը սա բովանդակութեամբ.

3 դրչ.ոց տեղեկութիւններ.

Սակարանի կեանքը. — Կարելի՞ է գիներու փոփոխումը նախատեսել Սակարանի մէջ

Պատմութիւն վաճառականութեան. —Ի՞նչպէս հարստացաւ Անգլիա.—Կնոջ և կրօնքին դերը.— Օսմանեան առեւտրական ընկերութիւն.

Պանքայի գործառնութիւններ.—Ա. ւանդ

Դերմ. առեւտրական հաշուակալութիւն.—Ընդ. հաշիւներուն ստորագրումը

Առեւտրական քարտիկ.— Ներաձութիւն և արտաձութիւն.— Դրամական հրապարակը.— Փոխանակագրի գիները.— Բամբակի հրապարակը.— Պոլսոյ նաւահանգիստը։

ՊՈՂՈՔԱԿԱՆ ԲԵՄ

Վաղը պիտի քարոզեն.—

Բերայի մէջ ժամը 2.15ին Վեր. Ա. Պ. Շմաւոնեան։

Կէսկիւ-Բաշայի Ամերիկեան Վարժարանին մէջ ժամը 3.15ին Տօքթ. Հ. Ս. Պարնըմ։

Սկիւտարի մէջ ժամը 4ին Բրոֆ. Ե. Հ. Ճէֆիրեան։

Պայպըլ-Հասուի մէջ ժամը 3.45ին Վեր. Ե. Դ. Գրիգորեան։

Խասքիւղի մէջ ժամը 8ին Պատ. Ս. Ե. Զարիկեան

Երբ. Բրոտ. Ընկերութեան աղօթաժողովը տեղի պիտի ունենայ վաղը, ժամը 8.30ին, Գում-Գաբուի Բէօթին մէջ։

Ալլահվէրտիօղլու, Արապեան և Զենարեան ընտանիքները իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անձոյ՝ որոնք ներկայ գտնուեցան ԱԶԱՏՈՒՐ Էֆ. Մ. ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ ՕՂԼՈՒԻ յուղարկաւորութեան հանդէսին, և այս առթիւ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին։

ԳԱՍՊԱՐԻ ԱՅԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԸ

Ս. Գրիգոր Նարեկացիի այս հոգեշունչ մատանը որուն ամբողջութիւնը գրաբար բնագիրէն հայերէնի ու մաքուր աշխարհաբարի մը թարգմանած է Գասպար, Մեծ Պատգի առթիւ կը յանձնարարուի ամէն Հայ քրիստոնէի որ գիտէ վայելք զգալ հոգեկան հաճոյքներով։ Կը ծախսի Մանգումեի Խմբագրատունը մէկ արծաթ մէջիտ գինով, գաւառներէ փոստի ծախք չի պահանջուիր. արտատանման համար 4.50 ֆր.։ 7—10

ՍԵԼԱՄԼԸԳ ՐԷՍՄԸ ԱԼԻՍԻ

Տիւնքի Ճուսաս կիւնիւ Սէլամլըգ ըէսմը ալիսի Համիտիյէ ճամիի չերիֆիսնէ իբրա պուլրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ հրամայել որ այս տարի եւս, Զատկի տօնին առթիւ, 60,000 դրչ. շնորհուի Յունաց Պատրիարքարանին՝ 40,000 Հայոց Պատրիարքարանին և 20,000ական Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանին ու Պուլկարաց Էկզարքարանին։ Նաև Բաղարչկէրաց տօնին առթիւ, 20,000՝ Հրէից Խաւամարանին։ Պատրիարքարաններուն, Էկզարքարանին և Խաւամարանին կողմէ երախտագիտական ուղերձներ մատուցուցան կայս. Պալատ։

ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր որ հարիւրապետի աստիճան ունեցող զինուորական սպաներու ռոճիկին վրայ երկու զինուորի յատուկ ռոճիկի չափով յաւելում ըլլայ։ Այս անգամ կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ զինուորական հրամատարներու, սպաներու եւ զօրքերու ռոճիկներուն եւ աստնց անանց յատուկ կերերուն համար արուելիք «բուսալը»ներուն պարտադիր կանոնակարգութեանց երբ իրենց անձնական պետքին համար հարկ եղածը ստանան եւ աւելորդ մնա մը մնայ, այդ աստիճանին փոխարէն դրամ ստանան, որպէս զի իրենց «բուսալը»ները ուրիշին ծախելով չվնասուին։ Այդ հրամանը ելմական նեպկայ տարիէն պիտի սկսի գործադրուիլ։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Արտաքին գործոց Նախարարութիւնը, ծանոյց Ռումէն կառավարութեան թէ Աթէնքի ռումանական դեսպան Մ. Բարբիլիոյի Պոլսոյ դեսպան անուանման հը հաւանի կայս. կառավարութիւնը։

ԲՐՏՎԱՆ ՓԱՇԱՆ ապանող էմին, Լուսա, Անմէտ ու Ապաւլլակ անուն անձերուն նկատմամբ տրուած մահուան վճիռը վերացուցեցաւ Վճռաթեկ տասանին պատժական ճիւղին կողմէ։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը, Ցուսնոց Պատրիարքարանի մէջ խնդրանքին վրայ գիտնոց Ոռիկանութեան նախարարութեան որ թեթեւ յանցանքներու համար բանտարկուած Յոյները, Զատկի առթիւ, առժամապէս ազատելու թեամբ արձակուին։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ Նոր կուսակալ Աթաչէ իր նախորդ պաշտօնատեղին Տիարպէքիրէն ճամբայ ելաւ Խարբերդի ճամբով Էրզրում երթալու համար։

ԻԶՄԻՐԻ երեւելիներէն և Իտալէի ժողովին անդամ Ապաւլլատէր փաշա մեռաւ։

ՍՆԱՆԿ.—Մովսիսի Ազգաւոր. դատարանը սնանկ հռչակեց Պալիս, Գալաթաքլար Պաշը, Դ. Բ. Ճիլմէճեան Եղբայրները։

ՏԱՍԱՆՈՐԴԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ԳԼՈՒԽ Բ.

Տասանորդին անուղղը եւ վարձակալութիւնը

Յօդ. 35. — Ինչպէս ծանուցուած է ժե. յօդուածին մէջ, ոգիին խոզկողների, ձիթապտուղի եւն. տասանորդներու համար, որոնք կարելի է գաւառակի և գաւառի վրայ ամբողջի դնելով վարձակալութեան առ, ամբողջի մասին յարմար պայմանաժամ մը կը սահմանուի և գաւառակին, գաւառին ու նահանգին մէջ, ի հարկին չրջակայ վայրերը և եկամտան դանձուն միջոցաւ Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծանուցուի։ Որոշեալ պայմանաժամին մէջ ամբողջը կատարուելէ ու աւարտելէ և ամէն կողմէ արուած «բէյ»երը վերջնական հանգամանք ստանալէ եաք, նահանգին Իտարէ ժողովը եթէ քննութիւն կատարելով հաստատ թէ ամէնէն վերջին գինը պատշաճ քանակութեան հասած է, նահանգին կողմէ ընդունելիք զեկոյցի մը վրայ գաւառին կամ գաւառակին կեդրոնին մէջ վերջնական որոշումը կ'արձանագրուի և այդ տեղերէն կը հաղորդուի չրջակայ այն վայրերը որոնց հետ կարելի է հեռագրով հաղորդակցիլ։ Եթէ այդ որոշման արձանագրուելու թուականէն սկսեալ, դադարի օրերէն զատ, մինչեւ վեց օր թէ՝ որոշումը արուած տեղերէն և թէ ծանուցում եղած վայրերէն նոր ուղղ մը ներկայանայ, անոր ընդունելի յաւելումը, հարիւրին մէկէն պակաս չըլլալու պայմանով, կ'ընդունուի և ամբողջը կը վերադարձուի։ Այդ կերպով վերադարձուելիք ամբողջը, ԼԱ., ԼԲ. և ԼԳ. յօդուածներուն արտատպած կանոններուն համաձայն կը կատարուի։

Յօդ. 36.—Նախորդ յօդուածին արտատպութեանց համաձայն, այն տասանորդները որոնք կրնան ամէնքը միասին ամբողջի գրուիլ ու վարձակալութեան արուիլ, երբ գաւառի վրայ ամբողջի դրուին, գաւառին Իտարէի ժողովը ամբողջի վայրն է և գաւառակի Իտարէի ժողովը։ Այդ տասանորդներուն «բէյ» զարնել սողզները պէտք է ժամանակին դիմեն ամբողջի վայրին և եթէ սերիշ տեղ գտնուին, տեղական կառավարութեան դիմելով անոր մէջ-ցաւ հեռագիր ուղղեն ամբողջի վայրին։ Ամբողջի առաջին պայմանաժամին աւարտած օրը՝ մինչեւ ժամ 11 ամբողջի վայրը յայտնուած և ուրիշ տեղերէ հաղորդուած «բէյ»երուն ամէնէն բարձրը վերջին «բէյ» կը նկատուի և, միւս ստորագրողները եւ կենան թէ ոչ և բանակցութիւնները աւարտած ըլլան թէ ոչ, ամբողջը կը դարձի և որոշումը կը արուի։ Որոշումը արուելէն եաք մինչեւ որ հարիւրին մէկ յաւելումով երկրորդ ամբողջ մը չգտնուի, ուրիշ «բէյ» չընդունուիր։ Երկրորդ ամբողջին վերջին օրուան մինչեւ ժամը 11 եղած ամէնէն բարձր գինը վերջին «բէյ» նկատուելով, բանակցութիւնը աւարտած ըլլայ թէ ոչ, յանձնումը կը կատարուի։ Թէ՛ ամբողջին մասնակցող և ժամանակին բարձր «բէյ» չտուող և թէ ուրիշ տեղեր առուղ ու անոնց յաւելում ծանուցանող հեռագիրները յանձնումի օրը ժամ 11էն առաջ ամբողջի վայրը չժամանող վարձակալները իրենց իրաւունքէն կը զրկուին։ Միայն թէ երբ յանձնումի օրը հարկեցուցիչ պատճառներով հեռագրական հաղորդակցութիւնները ընդհատուած ըլլան եւ նոյն օրը և ոչ մէկ տեղի հետ հեռագրական հաղորդակցութիւն կատարուած չըլլայ, ամբողջի պայմանաժամը ընդանաբար երկարած կ'ըլլայ և վերոգրեալ հարկեցուցիչ պատճառներուն անհետանալէն սկսելով քանի՞ չ՞ ժամ եաք որոշումի կամ յանձնումի գործողութիւնը կը կատարուի։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ 12 Ապրիլ.—Երեսփ. Ժողովը վիճաբանեցաւ Ալժեզիրասի Ժողովին վարկերուն վրայ։ Արտաքին գործոց Նախարար Մ. Պուտուս յայտարարութիւն մը կարդալով բաւ թէ իր նախորդին քաղաքականութիւնը չարաշնակեց։ «Եթէ ամենայն Դին ստորագրուած Ալժեզիրասի դաշնագրին արտատպութիւնները համաձայն կ'երևին մեզ՝ Ֆրանսայի սեռաչէնութեան, ուրախ ենք նաև որ ժողովին արդիւնքը ընդունուեցաւ ամէն ազգերու կողմէ, արբար գործի մը տոթած զգացումներով։ Ֆրանսա սեռաւ թէ ամբար հանգամանք մը ունին իր կնքած զինակցութիւնը և բարեկամութիւնները, որոնց եկան միացան համակրական արտայայտութիւններ։ Ֆրանսա այս կացութենէն կը քաղէ այժ մը, զոր պիտի գործածէ միմիայն յօգուտ քաղաքակրթութեան, արդարութեան և խաղաղութեան»։ Խնդրուած վարկերը ընդունուեցան միաձայնութեամբ։ Մ. Պուտուսի ճառն ոգեւորիչ տպաւորութիւն մը գործեց։ Պերլինէ կը հեռագրուի թէ գերմանի թերթերը կը յայտարարեն որ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան ճառը ցոյց կուտայ որ Ֆրանսա չափաւոր քաղաքականութիւն մը կը հետեւի։ Ֆոսիեռ Զայդուսկի կը հաստատէ թէ յարմար առիթն է որ անկեղծ մերձեցում մը առաջ գայ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ միջև։

ԳՈՐՖՈՒ.— Անգլիոյ թագաւորը և թագուհին հոս ժամանեցին։

ԱԹԷՆՔ.— Ֆրանսական դեսպանը այսօր, ստորագրեց Յունաստանի հետ կնքուած մասնաւոր դաշնագիր մը յանցագործներու յանձնումին նկատմամբ։

ՈՒԱՇԻՆԿԴԻՆ.— Վենեցուելոսի նախագահ Մ. քարդրս հրաժարեցաւ։

ՆԱՔՈԼԻ.— Վեսուվի բորբոքումը քիչ մը կրկնցաց իր ուժը, մոխիրի անձրևը նուազեցաւ. կացութիւնը քիչ մը բարւոքած է, ժողովուրդը հանդարտեցաւ։ Երկու ասներ փլան Պոմբէյ Թաղին մէջ, բայց մարդու վնաս չեղաւ։

ԱՌԻՏՏԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1906 Մարտ 31 ուրբաթ)

ՑՈՐԵՆ

Ներմակ Սառագին օքան	40½	ֆր.
» երկրորդ »	39½-40	»
Մանլիրի »	35-38	»
Զամբարը »	32-34	»
Սէրթ առաջին, օքան	41	ֆր.
» մէջին սեռակ	39-40	»

Այսօր ժամանց 4 վագոն ցորեն Ա. նատալ։

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԹԵՐԹԻԿԸ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՄԻԱՅՆ ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԱՐԺԱՆԻՔՈՎ

Ես, Գրիգոր Թորոսեանս կամ Նախկին Բ. Լուսթիւնեանս, իմ հինգ զգայարանքներս ծառան, բաւական երկար առնէ ի վեր ձայնս ինծի քաշած, միայն չորս կողմս՝ գրական դաշտին վրայ անցած դարձածները կը դիտէի, օրկաւոր բերնիս ու ձեռքերս գրպանիս մէջ։ Որոշած էի այս դիրքս պահել բաւական ժամանակ, բայց մէկ քանի ծիծաղելարժ գրական միջադէպեր պատճառ եղան որ ձեռք առնեմ դարձեալ գիրս և ձեզի պատմեմ իրողութիւններ օրօնք սակայն ա՛չ սակրարանին դիտելը կը բարձրացնեն, ա՛չ Այվազեանը իր Երուսաղէմի ուխտագնացութենէն վազ կ'անցնեն և ո՛չ ալ ի՛նը սամիսէն ծնելիք նորածինը վեց ամիսէն կը ծնցնեն։

Այսպէս մեր վզին պարանը է ամէն օր, ամէն տարի և ամէն վայրկեան, ցուրտին, բուքին, տօթին ու տապին, ձեզի խնդացնել, զուարճացնել. պէտք մը բաւական դժուարին է և որ չատ ծանր ի՛աղդէ ուսերս վրայ։

Գրական դաշտին երկրագործները ըսի վերը. օ՛խա՛լ։ Գրականութեան համեստ բեռնակիրներն ենք ես, դուն, Արտաչէս Յարութիւնեանը, Դաղանեանը, Գ. Մալխասը և ամէն անանք որանք եղբայր են ինձի... ի դազեթանիութիւն։ Բեռնակիր. այո՛, բեռնակիրներ ենք մենք՝ վեսմին, բարիին, ազնիւին, գեղեցիկին, թայրին, բայրին, զեփիւռին, սեսակին, մանիշակին, վարդին, ասամեսիրախիճ, լանճաղիճ, Սիաքին փիղերուն, ծովին, ալիքին սիրահարներու։

Տարբերութիւնը մեր և քարափի բեռնակիրներուն շատ ոչինչ բան մը է. անանք մանած, տպածոյ, բուրդ, բամպակ, ոնաուկ են. կը փոխադրեն, իսկ մենք մեր երկսեռ ընթերցողներն ուներնք մեր ուսերուն վրայ։

Առանկ է արդէն լրագրութիւնը. չփայտու ու չփայտ երկսեռ ընթերցողներդ, երբս տուր անանց և անանք օր մը ալ կ'ելլան ուսերուդ վրայ կը նստին։ Եթէ ես առանկ չարուն՝ կեանքս վազը չէ միւս օր ինչ ուզելին չպիտի դիտանս և ա՛հ, ամէն, ամէն բան պիտի ընեն մեզի և մենք իրենց գրական ճաշակին գոհացում տալէ տարբեր ելքի ճամբայ մը չպիտի գտնենք։

Բայց հակառակ այս ամէնուն, գիտէք թէ ամէն արտեսա իր հաճելի մէկ կողմը կ'ունենայ և մեր գրական բեռնակրութեան հաճելի մէկ կողմը, մեր ուսերուն վրայ... ընթերցողներ ունեցած պահանջներս է։

Սակայն բեռնակրութեան հաճելի կամ ազեղ կողմերը հոս պարզելու համար ձեռք չառի գրիչս, այլ կ'ուզեմ յայտարարել արդէն հասարակութեան թէ, (ասացուած ինչ ճնաբոյր) ես կամօքն Աստուծոյ և հրամանաւն Ս. Հոգւոյն, դարձեալ պաշտօն սանձնած եմ իմովանն (ասացուած ինչ անքիքիքի) խնդացնել ընթերցողներս, որանք ո՛հ, կը լսեմ թէ ժամանակէ մը ի վեր դիս էր փնտռեն, և կը ցաւին թեմպիլական ախաէ վարուելուած ըլլալուս։

Թերթիկս որ կը հրատարակուի արշալոյսին՝ աքաղաղներուն հետ մէկեղ, իր մէջ կը բովանդակէ այն ամէն կարող, սիրուն, գեղեցիկ և արժէքաւոր գրէնները, որանք կը ծախուին... Խոբառանեմանին քով։ Շատ մը գրական նարութիւններ ներմուծած եմ թերթիկս մէջ։

Թէև ասկէ առաջ առանց սկզբունքի կը հրատարակուէր թերթիկս բայց բարեկամներու և ազգականներու յորդորներուն և պղտառանքներուն վրայ, քանի մը հարիւր զանազան տեսակ գրական սկզբունքներ ծախու առի, զորս հանդիսաւոր և բոցաւոր առթներու մէջ գործածութեան պիտի դնեմ։ Մրցում պիտի ընեմ մեր բոլոր թերթերուն հետ և պիտի ջանամ թիրաժս օրական մէկ քանի միլիառի բարձրացնել։ Իրրև խնայասէր մի ոք, ցերեկները ձիթապտուղ և լուրիա պիտի ուտեմ և աւելցած դրամը պիտի ծախեմ, բաժանորդներս և ընթերցողներս մէկ մէկ միլիառատէրեր տեսնելու գոհունակութիւնը վայելելու համար լակ։

Առ այժմ հետեւեալ նուէրները պիտի տանք մեր բաժանորդներուն՝ հետեւողութեամբ Բիւրակն Առեւտրական Պատ. հանդէսի անօրէնութեան։

Ա.—Ամիսը երեք ասկի բերող կլուսած մը։

Բ.—Տակառ մը գինի։

Գ.—Օրը մէկ քաշ միս։

Դ.—Դեռահաս Միջակորեարէն հարիւրական օրինակ, թարգմանիչին պատկերովը։

Ե.—Նոր մէթօտ մը՝ մէկ օրէն միւսը քահանայ դառնալու համար։

Զ.—Քարոզագիրք մը։

Է.—Շիլլիի Ազգ. Գերեզմանատան մէջ թաղուելու համար բեւեռանատեղի մը։

Ը.—Ամուսնանալ փափաքողներուն խլավուզ քահանայի մը հասցէն։

Թ.—Տիրայր վրդ.ի լուսանկարը։

Ժ.—Արուեստ պոչպողազութեան տնուն, և իմ հեղինակութիւնս եղող գրքոյկէն մէկ օրինակ։

ԺԱ.—Զրի խորհուրդներ ամէն տնոնց օրօնք տունի վարձք կը վճարեն և միջոցներ առնտրէր տալպը դնելու և տալպն ալ լա՛ս մը կղպելու։

ԺԲ.—Եւ այս բոլոր նուէրներէն յետոյ, եթէ դժգոհներ գտնուին և քիչ գտնեն նուէրներս, պատրաստ եմ ինքզինքս ալ տրամադրելի ընելու ամէն անոնց, որանք սենեակի համար ծառայ կը փնտռեն։

Ուրեմն։

Խմբագիր Թերթիկիս
Բ. ԼՈՒՍԹԻՒՆԵԱՆ

ԴՆՆԱԴԱՏԱԿԱՆ

ԴԵՌԱՀԱՍ ՄԻՋԱԿՈՐԵԱՐԸ
ՄԻՋԱԿՈՐԵԱՐ ԴԵՌԱՀԱՍԸ
ԵՒ
ԴԵՌԱՀԱՍՆ
ՈՒ
ՄԻՋԱԿՈՐԵԱՐԸ
կամ
ԴԵՌ ՏՂԱՍ ՄԷՋԸ ԿՈՐԱԸ

«Դեռահաս Միջակորեար». գաղիական կեանքին վրայ գրուած գիրք մը։ հեղինակներն են կանչուս եղբայրները։ Ութածալ և... երեսներէ բաղկացեալ. մաքուր ապագրութիւն և պուղատայի մէջ եփուած կողք։ Գրքոյս երկայնութիւնը 16 բունթօ և թարգմանիչը 26 թիւնէզ. թարգմանիչ՝ ազա Գրիգորիկ Խաչ-մալեան. որդի ս և է Ռաֆիկ աղայի և Թօքիկ խաթունի. ծնեալ XXX թուականին. գիտէ խօսիլ և գրել բոլոր չգիտցած լեզուները։ Առաջին և միակ գրական մեծ! մարդը որ աչխարհք եկած է, միայն աշխարհք գալու և պոչ մնացած տեղերը լեցնելու համար։ Դափնիներ վաստակած է Բօրի թարգմանութեան առիթով, և ժամանակէ մը ի վեր անոնց վրայ կը քննարար... խուսալով, երբ կանքուս եղբայրները զինքը արթնցուցին, նոր դափնիներ ալ վաստակելու համար։ Ու ելաւ պառկած տեղէն, ձեռք առաւ գրիչը և տաքի վրայ, ջանաց մեռցնել (թարգմանել բառին հմամիչ) կանքուսներու այդ հրաշալի երկը։ Եւ ո՛վ է մարդ որ ս և է գրական բանի մը ձեռք կը զարնէ և չյաջողիր։ Եւ Գրիգորիկ Մալ-խաս չյաջողեցաւ։

Այրինքն առաւս մը, երբ գարունները նոր ծիլ կ'արձակէին ու վարսակին հասակը բուսնիլ կ'սկսէին և բնութիւնը բարիք մը ընելու համար կը պարտաւուէր ազատ օդ մը պարգեւել մեզի, յանկարծ երեսը թթաւեցաց ու լալ սկսաւ, երբ տեսաւ Դեռահաս Միջակորեարը որ դուրս կ'ելլար մեքենային ծոցէն։ Երկունքի ահագին ցաւերէ ու տանջանքներէ վերջ չնչին մուկ մը ալ չէր ծնածը, այլ աչխարհաբարի հրէշակերտ մը։

Ու սեւեր հագած գրագէտները, լրագրի հրապարակագիրները, քուրջ հագած Արմաչի միաբանները և ի խոր խոցուելու համարը կանքուս սիրելի եղբայրներուն։ Իսկ Երուանդ էֆ. Տէր-Անդրէասեան, անաչառ քննադատը, մեծ ուսումնասէր գրական հրապարակին, ահարեկիչը՝ բոլոր Յարութիւնեաններուն, քահանաներուն, զեղծանողներուն և իրենց կոչիկէն վեր ելլողներուն, տաքի ելաւ գոյնը նետած և բոլորովին տալլամէ եղած այս գրական զեղծումէն։

Սրբապղծութիւն մը գործուած էր, համբաւ մը արատաւորուած էր. պէտք էր դարմանել։

Ու ձեռք առաւ օր մը «Դեռահաս միջակորեարը» ու բնագիրը և գիւղերը մը ամբողջ մէկուկէս թէնէքէ կաղ սպառելով, մէջեղ հանեց, հրապարակեց բոլոր այն թերութիւնները և քերականական ու օճի սխալները, զորս, ա՛հ, Պէշճեան վարժարանի ուսանող մը անգամ չպիտի ընէր։

Աղա Գրիգորիկ սակայն, իրրև մի բարձր ու անսխալ հեղինակութիւն, ինկաւ գրական հրապարակին մէջ և բաց դուռնէ մը ներս մանելով, ինքզինքը դաւ թերթի մը մէջ, որ ամէն բան ըսաւ, ամէն բան, առանց հերքելու ինչ որ բուն մասը կը կազմէր քննադատութեան և որ իր խախտած գրական պատիւը բամիր պիտի ընէր։

Առանք չըրաւ, այլ հայհոյեց։

Միւս օրը դարձեալ հայհոյեց. յաջորդ օրը դարձեալ հայհոյեց. կասպեցաւ, փիրփեցաւ և լոթանէնքները սկսան բերնէն վար, գրական դաշտին հէն ալխատաւորներուն վրայ թափիլ։

Ո՛հ, խեղճ Մալ-խաս, կը մեղքնամ սակայն սա՛ վիճակիդ վրայ և ասոր համար հայրաբար — թէև ես հոր մը տեղը չեմ կրնար բռնել — մէկ քանի խրատներ ալիսի տամ, զորս օր մը կրնաս գործածել և օգտուիլ անոնցմէ։

Ամէն բանէ առաջ կարգաւէ, սիրելի Մալ-խաս, և նայէ՛ որ աւուն տեղ կազմես և զաւակներու տէր ըլլաս. որովհետեւ աւելի պատուաբեր է երես ճերմկեցնող զաւակներ ունենալ քան երես կարմրցնող թարգմանածոյ երկերու։ Լեռայ սա՛ալ կայոր, ամուսնութենէդ ունենալիք զաւակներդ իսկապէս ալխատութեանդ պտուղը և քու հեղինակութիւնդ պիտի ըլլան. մինչդեռ ըրած թարգմանութիւններդ՝ անհարազատ զաւակներու կը նմանին, որոնք եկեղեցին ալ իր ծոցը չեն ընդունիր։

Պոչ խօսքեր խօսելու եթէ փափաք ունիս, հրնաս մինչեւ իրիկուն ինքզինքիդ խօսիլ. բայց լաւ գիտցիր որ իմին ականջս քուկին խաղալիքդ չէ և դուն իրաւունք չունիս հայոյանքներուդ ընթերցող հասարակութեան միաքը խաթարելու։

Լաւ միաքդ պահէ որ, ֆրանսերէն հոքն՝ pain կ'ըսեն. պոչպողազին՝ charlatan, bavard. սեղանին՝ table և Գրիգորին՝ Grégoire. առանք մեզի ուսուցանելու համար պէտք չկար կենքուսներու մէկ հեղինակութիւնը թարգմանելու երանելի մարդ, բառարան չինե՛լ էր միաքդ։

Գիտցած եղիր որ եթէ երբէք կայ մէկը որ քեզի դեռ կրնայ դաս տալ ֆրանսերէնի, հայերէնի և անգլիերէնի, անիկա Տէր Անդրէասեանն է, սիրելի եղբայրս ի Քրիստոս։

Եւ յետոյ նայէ որ չատ չի բարկանաս, որովհետեւ բարկութիւնը ամէն չարիքներու հարազատ մայրը ըլլալէ զատ, մահացու մեղքերուն ալ մօտաւոր ազգականն է։

Սիրելի զաւակս, առանք լաւ մը դրէ՛ մաքդ մէջ և չմնայ հետեւիլ ասանց, որպէս զի օր մը ալ կարենաս ըսել Փանեշին սիրելի որդի Հ. Ալամճեանի պէս. «Տեսէ՛ք ես ալ մարդ եղայ»։

Ի դիմաց
ԿՈՆՔՈՒՌ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ

ԹԱՂԱԿԱՆՆԵՐԸ

(ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ)

Ո՛հ լրումն ամենայնի.

Այն օրը որ թաղական կ'ելլայ ս և է մէկը մեր մէջ, ա՛հ, այն օրը երդի մէջ ժամկոչները և երգիչքի մէջ հրեշտակները կը հրճուին։

Որոշ, քառասուն հազար հոգինոց բազմութեան մէջէն զանազանող թիւեր են թաղականները։

Անանք մեր եկեղեցիներուն պահապան հրեշտակներն են։

Նախ նկարագրենք թաղականի մը արտաքինը և ներքինը։

Թաղական աղան իր ընտրութեան ժամէն սկսեալ կիսատատեսի մը կը փոխուի։

Ընտրութեան օրը իր ընտրուած եկեղեցիին մէջ սրատարիս աղօթք մը ընելէ վերջ՝ բազկատարած և ՏՆԿԱՅՔ, ուղղակի տուն կը դիմէ առանց ս և է մէկուն բարեւ տալու և առնելու։

Դուռը կը զարնէ և դէմքին ու շարժուձեւերուն նշմարելի փոփոխութիւն մը տալով ներս կը մտնէ տունէն և ուղղակի վեր կ'ելլայ։

Կը հանէ վրայի ամբողջ հագուստները, որոնք թաղական չեղած ըլլալուն համար։ Կը հագնի բոլոր սիրելիները, ինչպէս զի օր մը ալ կարենան ըսել Փանեշին սիրելի որդի Հ. Ալամճեանի պէս. «Տեսէ՛ք ես ալ մարդ եղայ»։

Ի դիմաց
ԿՈՆՔՈՒՌ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ

ԹԱՂԱԿԱՆՆԵՐԸ

(ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ)

Ո՛հ լրումն ամենայնի.

Այն օրը որ թաղական կ'ելլայ ս և է մէկը մեր մէջ, ա՛հ, այն օրը երդի մէջ ժամկոչները և երգիչքի մէջ հրեշտակները կը հրճուին։

Որոշ, քառասուն հազար հոգինոց բազմութեան մէջէն զանազանող թիւեր են թաղականները։

Անանք մեր եկեղեցիներուն պահապան հրեշտակներն են։

Նախ նկարագրենք թաղականի մը արտաքինը և ներքինը։

Թաղական աղան իր ընտրութեան ժամէն սկսեալ կիսատատեսի մը կը փոխուի։

Ընտրութեան օրը իր ընտրուած եկեղեցիին մէջ սրատարիս աղօթք մը ընելէ վերջ՝ բազկատարած և ՏՆԿԱՅՔ, ուղղակի տուն կը դիմէ առանց ս և է մէկուն բարեւ տալու և առնելու։

Դուռը կը զարնէ և դէմքին ու շարժուձեւերուն նշմարելի փոփոխութիւն մը տալով ներս կը մտնէ տունէն և ուղղակի վեր կ'ելլայ։

Կը հանէ վրայի ամբողջ հագուստները, որոնք թաղական չեղած ըլլալուն համար։ Կը հագնի